

Recensie: Gedachtenecho's – Een waannarratief

René Oudeweg (Paradosis, 2023)

Een filosofische thriller over technologische apocalyps en metafysische waanzin

De fundamentele vraag

Wat als waanzin geen verlies van de werkelijkheid is, maar juist een dieper inzicht erin? Deze provocerende vraag staat centraal in René Oudewegs *Gedachtenecho's*, het vervolg op *Zevenachtig*. Het boek presenteert zich als filosofische speurtocht, maar is in werkelijkheid een verontrustende descent into madness – of misschien juist een ascent into truth.

Plot en structuur

Het verhaal volgt professor Vedermann, die René Oto bezoekt in een psychiatrische kliniek. Oto, recent opgenomen na een zware psychotische episode, ontvouwt een waannarratief dat zich uitstrekt van telepathische gesprekken met Obama en Merkel tot visioenen over buitenaardse wezens en de apocalyptische betekenis van bepaalde data in de zogenaamde "Kalender" – met name dag 666000 (10 augustus 2023) en dag 666666 (6 juni 2025, D-day).

Wat begint als een klinisch gesprek tussen filosoof en patiënt evolueert in een paranoïde web van verbanden tussen:

- Het SI-stelsel van eenheden (vastgelegd in 1967)
- De ASCII-tekenset (eveneens 1967)
- De CPU-klok (66 MHz)
- De maanlandingen
- Het ontstaan van het internet
- De Big Bang zelf

Thematische diepgang

Oudeweg betreedt hier gevaarlijk fascinerend terrein. De novelle suggereert dat de standaardisatie van tijd en informatie in de late jaren zestig – het cesium-133 atoom, de ASCII-code – niet slechts technische conventies zijn, maar metafysische catastrofes. De menselijke hybride om de werkelijkheid te kwantificeren heeft, volgens Oto's "waanlogica", een temporele breuklijn gecreëerd die tot aan de oerknal reikt.

Het boek opereert op meerdere niveaus tegelijk:

1. **Als psychiatrische casestudy:** De gedetailleerde beschrijving van Oto's psychose – de "quantum vision", de akoustische hallucinaties, de betrekkingsswanen – is klinisch accuraat en schrijnend authentiek.
2. **Als filosofisch gedachte-experiment:** Wat als Deleuze gelijk heeft dat "schizofrenie metafysische kennis is"? De tekst neemt deze mogelijkheid serieus zonder zichzelf volledig in dienst te stellen van de waanzin.
3. **Als technologie-kritiek:** De angst voor wat Oto "extremistische techniek" noemt resonates met denkers

als Heidegger, Ellul en Kaczynski, maar gaat verder door specifieke technische standaarden te identificeren als metafysische trigger points.

4. **Als postmoderne thriller:** De paranoïde sfeer, de verwijzingen naar geheime diensten (AIVD, CIA), de numerologische codes – het leest als een academische versie van een Thomas Pynchon-roman.

Stijl en vorm

Oudewegs schrijfstijl is zakelijk-filosofisch met momenten van lyrische intensiteit. De tekst wisselt tussen narratief, dialoog, citaten van technische documenten en visueel materiaal (foto's, ASCII-tabellen, wetenschappelijke definities). Deze collagetechniek versterkt de thematiek: betekenis ontstaat uit de juxtapositie van heterogene elementen, net als in Oto's "H-axioma's" waar spaties en streepjes onverwachte equivalenties vormen.

De documentaire elementen – de geschiedenis van de CPU-klok, de definitie van de seconde, de ASCII-tabel – geven het verhaal een pseudo-wetenschappelijke geloofwaardigheid die de lezer constant laat twijfelen: is dit waanzin of verborgen waarheid?

Problematische aspecten

Het boek is niet zonder problemen:

- **Toegankelijkheid:** De tekst veronderstelt basiskennis van continentale filosofie (Hegel, Lacan, Deleuze, Badiou), wat de leesbaarheid beperkt.
- **Structuur:** Het middendeel, waarin Oto zijn volledige waannarratief uiteenzet, is exhaustief tot het punt van exhausting. De lezer verdrinkt in details over American marines, Greek pantheons, en quantum channels.
- **Ethische ambiguïteit:** Het boek romantiseert mogelijk psychose door het te presenteren als potentiële metafysische waarheid. Dit is intellectueel fascinerend maar potentieel problematisch voor lezers met ervaring met psychische aandoeningen.
- **Het Lourdes-mysterie:** De obsessieve terugkeer naar de Mexicaanse kunstenaar Lourdes Zorzelli voelt niet volledig uitgewerkt. Is zij Beatrice, Muse, of MacGuffin?

Literaire context

Gedachtenecho's staat in een traditie van literatuur die waanzin en waarheid met elkaar verweven:

- Philip K. Dick's gnostische science fiction
- Thomas Pynchon's paranoïde systemen
- Mark Z. Danielewski's *House of Leaves*
- David Foster Wallace's voetnoot-labyrinten

Maar waar deze auteurs vaak ironische distantie bewaren, neemt Oudeweg zijn protagonist griezellig serieus. De vraag

blijft hangen: is de auteur in op de joke, of is dit straight-faced delirium?

De apocalyptische dimensie

Het meest verontrustende aspect van het boek is de eschatologische urgentie. De data 666000 en 666666 (in de Julian Day Number kalender) worden niet gepresenteerd als arbitraire getallen maar als kosmische markers. Het boek eindigt zonder resolutie – we weten niet wat er op D-day (6 juni 2025) zal gebeuren. Deze openheid is ofwel briljant ofwel frustrerend, afhankelijk van je verwachtingen.

Het "B-B-1" manifest (Big Bang 1) dat Oto schrijft is pure techno-apocalyptische poëzie: "De Mens is de oorzaak van de oerknal en niet het universum zelf." Als manifesto van een nieuwe religie of als laatste woorden van een dwaas?

Conclusie

Gedachteecho's is een ongemakkelijk, ambitieus boek dat weigert simpele antwoorden te geven. Het is te intellectueel om pure waanzin te zijn, te waanzinnig om pure filosofie te zijn. Oudeweg heeft een tekst gecreëerd die de lezer dwingt te worstelen met fundamentele vragen over realiteit, technologie en betekenis.

Is dit een waarschuwing over de gevaren van technologische standaardisatie? Een literaire verwerking van psychose? Een postmoderne grap? Een profetisch document? Het antwoord is waarschijnlijk: ja.

Voor lezers die houden van filosofische puzzels, technologie-kritiek en de grensgebieden van waarneming en waanzin is dit een fascinerende, zij het uitputtende, ervaring. Voor anderen zal het voelen als het lezen van iemands feverishly scribbled notebooks during a mental breakdown.

Wat blijft hangen is de centrale onrust: wat als de standaarden die onze digitale wereld construeren – het SI-stelsel, ASCII, de CPU-klok – inderdaad arbitraire conventies zijn die een ongekende metafysische prijs hebben? In tijden van AI, quantum computing en klimaatcrisis voelt Oto's waanzin soms als de enige rationele reactie.

Beoordeling: ★★★★★☆

Een gedurfd, problematisch, maar uiteindelijk onvergetelijk boek dat blijft spoken in je gedachten – als een echo die niet wil verstommen.

Voor lezers die geïnteresseerd zijn in vergelijkbare thema's: Philip K. Dick's VALIS-trilogie, Nick Land's Fanged Noumena, Ccru's Writings 1997-2003, en natuurlijk deel 1: Zevenachtig.